בעל שם טוב על התורה — קרח

וישמע משה ויפול על פניו. ואמרו חכמינו ז"ל (סנהדרין דק"י ע"א) מה שמועה שמע, אמר רשב"נ אמר ר"י שחשדוהו מאשת איש, שמעתי מן אדוני אבי זקיני זללה"ה, על הא דאמר (בבכורות ד"ה ע"א) משה רבכם קביוסטוס היה או גונב נפשות, להבין זה גם להבין ענין (פ' תשא) והביטו אחרי משה [ע"ש במדרש תנחומא תשא סי' כ"ז למאן דדרש לגנאי] ובפרט שיחשדו אותו באשת איש, ופירש הוא ז"ל, כי מרע"ה נולד שיהיה רשע גמור ויהיה לו כל המדות הרעות, אך שהוא היפך ושיבר כל המדות רעות, והשתדל רק להכניס עצמו במדות טובות, ע"כ, ויש לפרש דבריו הקדושים, כי ידוע בכוונת הקטורת כי מה"ש במילואו הוא מספר מו"ת, ונמתק ונעשה האמ"ת ע"ש, ולכך משה היה כלול בו שני בחינות, טוב, שהוא האמת, ורע גמור שהוא מות, ולכך הם לא הבינו ולא הסתכלו אל האמת, וראו רק הבחינה הרע שהיה בו, והיינו הצירוף של מות המרומז בשמו, ולכך והביטו אחרי משה, היינו שלא הסתכלו רק בחינת אחוריים של משה וחשדוהו גם באשת איש כנ"ל, שהיה נולד בבחינת כל המדות רעות:(דגל מחנה אפרים פ' תשא ד"ה וראו).

מאמר הבעש"ט, שכל מה שהיה בבלעם היו חושדין למשה רבינו עליו השלום מפני שכל זמן שלא נגמרה עליית השכינה כאשר יהיה בזמן הגואל צדק, במהרה בימינו אמן, שהוא ביטול הקליפה לגמרי, ובלע המות לנצח (ישעיהו כ"ה:ח'), מוכרחים כל העליות להיות רק במחשבת אדם כשר, והאדם הכשר אי אפשר לו להגיע ולעלות אל שרשו כי אם על ידי שכנגדו, היינו שיעלו במחשבתו, והוא יתעורר מהם לבוראו יתברך וכו':(פרי הארץ פ' מטות).

השונאים הם רוחו של צדיק כמו שהיו ערב רב משורש משה, אלא מפסולת הבירור היו, ודברו עליו כל הרעות שבעולם, ויש לנו קבלה ממרן אלקי הבעל שם טוב, שממש חשדוהו באשת איש, כי כל מה שעשה בלעם הרשע שהיה מניצוצי משה רבינו, הכל דברו עליו וחשדוהו, ולכן אל יתמה על צדיק גמור על מה שמדברין עליו ערב רב רשעים גמורים במה שלא היה במחשבתו כלל, כי אין שום דבר במקרה, כי הרבה פעמים מדברין במה שעשו הם בעצמם, והם משרשו ואינן רואין חוב לעצמן, אלא הכל על צדיק אמיתי ולפעמים מגלגול העבר שפגם בכיוצא בזה בדקות גדול, ועל הכל יתן את לבו לתקן ויקבל באהבה ויבקש רחמים על עצמו ועליהם וימשיך כל טוב:(נוצר חסד אבות פ"ו ד"ה אחדות השונאים).

אמר מרן הרב ישראל בן אליעזר, שכל מה שעשה בלעם בפועל כל הרעות, חשדוהו למשה ודברו עליו, כי בלעם היה ניצוצי משה רבינו, אבל אוי להם שזה על ידי רשעות שלהם, ראו זאת בצדיק, כדי שיכרתו ויאבדו:(נ"מ נתיב אמונה שביל ג' אוח כ"ט).

כגון דא צריך לאודע לחברים העוסקים ביחודו של עולם, אף על פי שאמרו בגמרא (מ"ק די"ח ע"ב) אין אדם נחשד וכו', זהו כשהוא שלא מחמת אויבים ושונאים, אבל אויבים דאפקו לקלא, לית

ביה מששא, אף בדבר שלא הרהר בשום גלגול, הרשעים יקטרגו על צדיק ויאמרו, כמו שעשו לרבינו אלקי קדוש מורנו ורבינו אור שבעת הימים הבעש"ט ותלמידו רבינו דוב בער וכיוצא:

ואמר מרן אלקי רבנו אור עינינו המאיר מראש אצילות עד סוף עקבות משיחא הר"ב ישרא"ל ב"ן אליעז"ר שכל מה שעשה בלעם וערב רב אמרו על משה, שחשדוהו באשת איש, על רע שלהם, ולא אמרו כל כך בשקר, שהרי בלעם וערב רב שהם ניצוצי נשמתו, כל מה שעשו אמרו עליו, ואין שום מציאות בלתי השם יתברך ויתעלה, וחרפת חורפיך נפלו עלי (תהילים ס"ט:י'), ומשה וצדיקים עוסקים בתיקונו של עולם לתקן הכל, והכל מתוקן לסעודה:(נ"מ בנתיב היחוד שביל ו' אות ה').

שמעתי ממורי על פסוק (תהילים פ"ט) על מה שוא בראת כל בני אדם, שהוא שאלה ותשובה ששאל היצר הרע להשם יתברך בעת שהיה משה רבינו עליו השלום עושה כמה נפלאות, אם כן למה שוא בראת שהוא היצר הרע, כי מי פתי יסור לשמוע לו, והיתה התשובה כל בני אדם, שיברא כנגדו אדם בליעל בדמות הצדיק שיהיה מסית ומדיח וכו', כל בני אדם, ר"ל כמו כל בני אדם שהם צדיקים וכו', כי בעת יצירת אדם כשר וצדיק, קודם רדת הנשמה בגוף נעשה למעלה קטרוג שנתעורר הס"ם בטענה שזה יחזיר בני דורו למוטב, ומה יוכל היצר הרע לפעול נגדו, ולמה נברא, עד שנותנין לו כנגד וכו':(תולדות יעקב יוסף פ' שופטים דקצ"ב ע"ד).

ויתן את הקטרת ויכפר על העם. סוד הקטורת לבטל המגפה מבואר לעיל פ' תשא בהגה ב' ע"ש:

ותעצר המגפה. בשם הבעל שם טוב זי"ע, ענין עשב רוט"א שהוא שמירה למגפה ר"ל [כמבואר בס' משנת חסידים במס' תיקון המגפה פרק א' ע"ש] הענין כי רוט"א בגימטריא רי"ו והוא מספר האותיות של שם ע"ב, והוא ר"ת 'רפאינו 'ה' 'ונרפא:(בארות המים בליקוטים).

סליק פרשת קרח בס"ד